

Spis treści

Od Autorów	9
------------------	---

Część pierwsza

ELEMENTY METODOLOGII PRAWOZNAWSTWA

ROZDZIAŁ I – Wprowadzenie do metodologii prawoznawstwa	13
1. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk	13
2. Nauki zajmujące się problematyką państwa i prawa	16
3. Metody badawcze stosowane w prawoznawstwie	19
ROZDZIAŁ II – Wielopłaszczyznowe badanie prawa	24

Część druga

ZARYS NAUKI O PAŃSTWIE

ROZDZIAŁ III – Teorie o pochodzeniu państwa	31
1. Poglądy średniowiecza	31
A. Doktryna teologiczna	31
B. Doktryna patriarchalna	32
C. Doktryna patrymonialna	32
2. Poglądy czasów nowożytnych	33
A. Teoria umowy społecznej	33
B. Teorie podboju	34
C. Teoria procesu rozwarstwienia klasowego	34
D. Teorie socjologiczne	36
E. Teorie psychologiczne	37
ROZDZIAŁ IV – Podstawowe znaczenia terminu państwo	39
1. Państwo jako odpowiednio zorganizowana grupa społeczna	41
2. Państwo rozumiane jako aparat państwowy	43
3. Państwo jako podmiot prawa	43
4. Państwo jako jednostka geopolityczna	44
5. Państwo pojmowane jako pewien typ	45
ROZDZIAŁ V – Cechy państwa	46
1. Państwo jako organizacja polityczna	46
2. Państwo jako organizacja przymusowa	47
3. Państwo jako organizacja integrująca i rozstrzygająca konflikty społeczne ..	48
4. Państwo jako organizacja suwerenna	51
5. Państwo jako organizacja terytorialna	57
6. Państwo jako organizacja posiadająca odpowiednio wyodrębniony aparat ..	57

ROZDZIAŁ VI – Partie polityczne i grupy nacisku w mechanizmie funkcjonowania państwa	59
ROZDZIAŁ VII – Funkcje państwa	64
1. Pojęcie funkcji państwa	64
2. Klasyfikacja funkcji państwa	66
ROZDZIAŁ VIII – Dwa sposoby ujmowania roli państwa w życiu społecznym	68
1. Koncepcja państwa liberalnego	68
2. Koncepcje interwencjonizmu państwowego	71
ROZDZIAŁ IX – Typ i forma państwa	74
1. Pojęcie typu państwa	74
2. Pojęcie formy państwa	76
ROZDZIAŁ X – Formy państwa (w ujęciu historycznym)	80
1. Formy państwa w okresie niewolnictwa	80
2. Formy państwa w epoce feudalnej	82
3. Formy państwa po rewolucjach burżuazyjno-demokratycznych	85
4. Państwo socjalistyczne (założenia doktrynalne)	90
ROZDZIAŁ XI – Charakterystyka aparatu państwowego	94
ROZDZIAŁ XII – Klasyfikacja organów państwowych	98
ROZDZIAŁ XIII – Samorząd terytorialny	102
ROZDZIAŁ XIV – Koncepcja demokratycznego państwa prawnego	107

Część trzecia

ZARYS NAUKI O PRAWIE

ROZDZIAŁ XV – Prawo stanowione a inne systemy norm społecznych	117
ROZDZIAŁ XVI – Norma prawna, jej właściwości i budowa	121
1. Spór o istotę prawa	121
2. Język prawny i prawniczy	124
3. Właściwości normy prawnej	124
4. Budowa normy prawnej	127
5. Koncepcje budowy normy prawnej	129
ROZDZIAŁ XVII – Przepisy prawne i ich podziały	132
1. Właściwości przepisu prawnego	132
2. Podziały przepisów prawnych	135
ROZDZIAŁ XVIII – Budowa aktu normatywnego	140
ROZDZIAŁ XIX – Stosunek prawny	143
1. Uwagi wprowadzające	143
2. Zdarzenia prawne	145
3. Elementy stosunku prawnego	146
A. Podmioty stosunku prawnego	147
B. Przedmiot stosunku prawnego	153
C. Uprawnienie	155
D. Obowiązek	155

ROZDZIAŁ XX – Źródła prawa	157
1. Próba określenia terminu źródło prawa	157
2. Formy działalności prawotwórczej	159
A. Stanowienie prawa	159
B. Prawotwórcza praktyka organów państwa	160
C. Umowa	161
D. Prawo zwyczajowe	162
E. Nauka	163
ROZDZIAŁ XXI – System źródeł prawa Rzeczypospolitej Polskiej	164
1. Pojęcie systemu źródeł prawa RP	164
2. Rodzaje aktów normatywnych	166
ROZDZIAŁ XXII – System prawa	172
1. Charakterystyka systemu prawa	172
2. Podziały prawa w ramach systemu	173
3. Prawo przedmiotowe i prawo podmiotowe	175
4. Prawo publiczne i prywatne	177
5. Gałęzie prawa	179
ROZDZIAŁ XXIII – Wykładnia prawa	181
1. Pojęcie wykładni prawa i jej teorie	181
2. Podziały wykładni prawa ze względu na jej podmiot	183
3. Metody stosowane przy dokonywaniu wykładni prawa	186
4. Wyniki wykładni	190
ROZDZIAŁ XXIV – Stosowanie i obowiązywanie prawa	192
1. Stosowanie prawa	192
2. Obowiązywanie prawa i jego zasięg	193
A. Zasady obowiązywania prawa w czasie	195
B. Zasady obowiązywania prawa w przestrzeni	198
3. Luki w prawie	199
4. Sposoby usuwania luk z obowiązującego prawa	201
ROZDZIAŁ XXV – Praworządność	203
1. Pojmowanie praworządności	203
2. Gwarancje praworządności	206
ROZDZIAŁ XXVI – Różne sposoby pojmowania prawa	208
1. Koncepcje praw naturalnych	208
2. Szkoła historyczna w prawie	209
3. Pozytywizm prawniczy	210
4. Doktryna solidaryzmu w prawie	211
5. Psychologizm w prawie	213
6. Normatywizm w prawie	214
7. Funkcjonalizm prawniczy	216
Wykaz wybranej literatury	219
I. Publikacje podręcznikowe	219
II. Inne publikacje	220